

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 1539148 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Devleti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşmaya Dair Andlaşma"nın onaylanmasının uygun bulunduğuna ilişkin kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Adalet
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 3-12-2024	Esas No: 2/2742

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGI
0 3 Aralık 2024
Numara:

T B M M GENEL M V R A K
0 3 Aralık 2024
No: 1540020

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ
DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA HUKUKÎ VE TİCARİ KONULARDA
KARŞILIKLI ADLİ YARDIMLAŞMAYA DAİR ANDLAŞMANIN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 19 Temmuz 2023 tarihinde Abu Dabi’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Devleti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşmaya Dair Andlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599- **264951**
Konu : Andlaşma

29 Kasım 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

19 Temmuz 2023 tarihinde Abu Dabi’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Devleti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşmaya Dair Andlaşma”yı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:

- 1- Genel Gerekçe
- 2- Andlaşma (Türkçe, Arapça, İngilizce)

T B M M
KANUNLAR ve KARARLAR BSK. LİGİ
2 9 Kasım 2024
Numara:

2 9 Kasım 2024
1539148

GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Devleti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşmaya Dair Andlaşma” iki ülke arasındaki dostluk bağlarını pekiştirmek, bu çerçevede, hukuki ve ticari konularda karşılıklı adli işbirliğini geliştirmek maksadıyla 19 Temmuz 2023 tarihinde Abu Dabi’de imzalanmıştır.

Andlaşma, hukuki ve ticari konularda celp ve diğer adli belgelerin tebliği ile istinabe taleptnamesi yoluyla delil sağlanması veya bazı diğer adli işlemlerin yerine getirilmesi konularında düzenlemeler içermektedir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ
DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
HUKUKİ VE TİCARİ KONULARDA KARŞILIKLI ADLİ YARDIMLAŞMAYA DAİR
ANDLAŞMA**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Devleti Hükümeti (bundan sonra "Taraflar" olarak anılacaktır),

Aralarındaki dostluk bağlarını pekiştirmek ve hukuki ve ticari konularda karşılıklı adli işbirliğini ulusal egemenlik, hakların eşitliği ve içişlerine karışmama ilkelerine dayanarak geliştirmek ARZUSUYLA,

Aşağıdaki hususlarda MUTABIK KALMIŞLARDIR:

MADDE 1

Yasal Koruma

1. Tarafların vatandaşları, diğer taraf ülkesinde kendilerinin, mallarının ve menfaatlerinin hukuki ve adli korunması hususlarında bu Devlet vatandaşları ile aynı koşullarda eşit haklara sahiptirler.
2. Tarafların diğer Taraf ülkesindeki vatandaşları, hukuki ve ticari konularda hak talebinde bulunmak ve hak ve menfaatlerini korumak için yetkili mahkemelere ve diğer yetkili makamlara, bu Tarafın vatandaşları ile aynı koşullarda serbestçe müracaat hakkına sahiptirler.
3. Taraflardan birinde merkezi olan ve bu Tarafın mevzuatına uygun biçimde kurulmuş tüzel kişiler işbu Andlaşma'nın hükümlerinden yararlanma hakkına sahiptirler.

MADDE 2

Merkezi Makamlar

1. Her bir Tarafın Merkezî Makamı işbu Andlaşma uyarınca talepleri kabul eder ve talepte bulunur:

Türkiye Cumhuriyeti adına, Merkezî Makam Adalet Bakanlığı'dır.

Birleşik Arap Emirlikleri Devleti adına, Merkezî Makam Adalet Bakanlığı'dır.

2. İşbu Andlaşmanın amaçları kapsamında, Merkezî Makamlar birbiriyle diplomatik kanallardan iletişim kurarlar.

MADDE 3

Dil

1. Merkezî Makamlar, birbirleriyle Talep Edilen Taraf dilinde veya İngilizce iletişim kurarlar.
2. Adli yardımlaşma talepleri ve destekleyici belgeleri, Talep Eden Taraf dilinde hazırlanır ve buna Talep Edilen Taraf dilinde veya İngilizce onaylı tercümeleri eklenir.
3. Adli yardımlaşma talebinin yerine getirilmesi yoluyla elde edilen belgeler, Talep Edilen Taraf dilinde veya İngilizce dilinde iletilir.

MADDE 4

Bilgi Paylaşımı

Tarafların Merkezî Makamları, yazılı talep üzerine, işbu Andlaşmaya konu teşkil eden hukuki sorunlara ilişkin olarak ülkelerindeki mevzuat ve uygulamalar hakkında bilgi paylaşımında bulunurlar.

MADDE 5

Adli Yardımlaşmanın Kapsamı

1. Taraflar, işbu Andlaşma uyarınca, birbirlerine hukuki ve ticari konularda karşılıklı adli yardımlaşmada bulunmayı taahhüt ederler.
2. Hukuki ve ticari konularda karşılıklı adli yardımlaşma aşağıdaki hususları kapsar:
 - a) Celp ve diğer adli belgelerin tebliği,
 - b) İstinabe talepnameşi yoluyla delil sağlanması veya bazı diğer adli işlemlerin yerini getirilmesi.

MADDE 6

Talebin Şekli, İçeriği ve Onaylanması

1. Adli yardımlaşma talebi yazılı olarak yapılır ve aşağıdakileri içerir:
 - a) Talep eden ve talep edilen makamların adları,
 - b) Delil gerektiren davanın niteliği,
 - c) Tarafların adları, daimi ve geçici adresleri (mesken veya ikametgâh), uyrukları ve meslekleri,
 - d) Tarafların temsilcilerinin adları ve adresleri,

e) Talebin konusu ve yerine getirilmesi için gerekli bilgiler.

2. Tebligatın özel bir usûlde yapılmasının istenilmesi halinde, bu durum da talepte belirtilir.

3. Adli yardımlaşma talebi ve destekleyici belgeleri, talep eden makam tarafından imzalanır ve makamın resmi mührü ile mühürlenir.

MADDE 7

Delil Temin Edilmesi

1. Bir Tarafın adli makamları, kendi mevzuat hükümleri uyarınca, hukuki ve ticari konularda delil temin edilmesini talep edebilirler. Talep, diğer Tarafın yetkili adli makamlarına hitaben gönderilecek bir istinabe talepnameşi yoluyla yapılır.

2. İşbu Andlaşma kapsamında, delil temin edilmesi aşağıdakileri içerir:

a) İfade alınması,

b) Talep edilen belge, kayıt ve örneklerin hazırlanması, belirlenmesi veya incelenmesi.

3. Gerekli hallerde, istinabe talepnemelerine tanık veya diğer ilgili kişilere sorulacak soruların bir listesi veya davanın konusuna ilişkin bir açıklama ve bu delil veya açıklamaya ilişkin belgeler eklenir.

MADDE 8

Talebin Yerine Getirilmesi

1. Talep Edilen Taraf, talebin yerine getirilmesinde kendi mevzuat hükümlerini uygular. Ancak, Talep Eden Tarafın talebi üzerine, Talep Edilen Taraf kendi mevzuatına aykırı olmaması şartıyla, Talep Eden Tarafın usulünü uygulayabilir.

2. Talep Edilen Taraf, talebin yerine getirildiğini doğrulayan belgeleri Talep Eden Tarafa bildirir veya talebin yerine getirilmemesi halinde, bunun nedenlerini Talep Eden Tarafa bildirir.

MADDE 9

Tebligat

1. Tebligat talebi, Talep Edilen Tarafça bu usulü düzenleyen mevzuat hükümlerine uygun olarak yerine getirilir.

2. Tebligat talebi, muhatabın tam adresini ve tebliğ edilecek belgeleri içerir.

3. Belgenin tebligat talebinde belirtilen adrese tebliğ edilememesi halinde, Talep Edilen Taraf, tam adresin tespiti için gereken tedbirleri alır. Tam adresin tespitini mümkün olmaması

halinde, Talep Edilen Taraf, Talep Eden Tarafı bu duruma ilişkin bilgilendirir ve belgeleri bu Tarafa iletir.

4. Tebliğe konu belgelerin tebellüğ belgesi, Talep Edilen Tarafın mevzuatı uyarınca hazırlanır. Tebellüğ belgesi, tebligatın tarihini ve yerini içerir.

MADDE 10

Masraflar

1. Talep Edilen Taraf, kendi ülkesinde yapılan bütün masrafları üstlenir. Ancak, Talep Edilen Taraf, aşağıdakilerin geri ödenmesini isteme hakkına sahiptir:

- a) Tanıklara, bilirkişilere veya tercümanlara ödenen masraflar ve ücretler,
- b) Gönüllü olarak hazır bulunmayan tanıkların katılımını sağlamak için yapılan masraflar,
- c) Talep üzerine özel bir usulün uygulanmasından doğan masraflar ve harcamalar.

2. Bir talebin yerine getirilmesinin olağandışı nitelikte harcama gerektireceğini anlaşılmaması halinde, Taraflar, talebin yerine getirilebileceği şartları belirlemek üzere birbiriyle istişare ederler.

MADDE 11

Ret Nedenleri

Yardımlaşma talebi, Talep Edilen Tarafın egemenliği, güvenliğini veya kamu düzenini ihlal edeceğinin veya işbu Andlaşmada öngörülen önemli şartları taşımadığının addedilmesi halinde reddedilebilir.

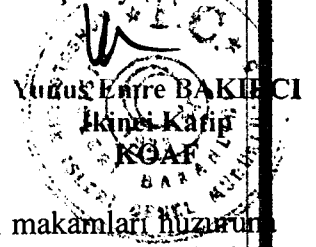
Bu durumlarda Talep Edilen Taraf, Talep Eden Tarafı ret nedenlerine ilişkin yazılı olarak bilgilendirir.

MADDE 12

Tanık veya Bilirkişinin Dokunulmazlığı

1. Uyuşuna bakılmaksızın, çağrı üzerine Talep Eden Tarafın adli makamları huzuruna çıkan bir tanık veya bilirkişi, bu Tarafın ülkesine girişinden önce işlenen bir suç nedeniyle kovuşturulamaz veya tutuklanamaz veya bu Taraf ülkesinde daha önce verilen bir karar nedeniyle cezalandırılmaz.

2. Davette bulunan adli makam için hazır bulunmasının artık gerekmediği bir tanık veya bilirkişinin takip eden 15 gün içinde Talep Eden Taraf ülkesini terk etmemesi halinde, bu dokunulmazlık sona erer. Tanık veya bilirkişinin Talep Eden Taraf ülkesini kendi kontrolünde olmayan sebeplerle serbest bir şekilde terk etmesinin engellendiği süre, bu fıkradaki sürenin kapsamı dışında tutulur.

3. Bu kişiler tanıklıkları veya bilirkişilikleri nedeniyle de kovuşturulamaz yahut tutuklanamazlar.

MADDE 13

Tanık veya Bilirkişi Harcamaları

Talep Eden Taraf, davet edilen tanık veya bilirkişiye, ulaşım masrafları, iâşe harcırahları ve bilirşilik ücretinin mevzuatında öngörölen şartlar çerçevesinde ödeneceğı bildirir. Bu kişinin talebi üzerine, ulaşım ve iâşe giderlerinin karşılanması için Talep Eden Tarafça avans ödenir.

MADDE 14

Belgelerin Geçerliliğı

1. Taraflardan birinin ölkesinde tanzim edilen, verilen veya onaylanan ve resmi olarak mühürlenenden belgeler veya bunların onaylı suretleri, diğeri Taraf ölkesinde tasdike tabi tutulmaz.

2. Bir Tarafın resmi makamlarınca verilen belgeler, diğeri Taraf ölkesinde aynı ispat gücüne sahiptir.

MADDE 15

Kararların Tanınması ve Tenfizi

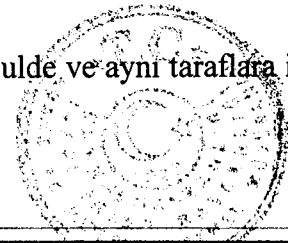
Taraflar, diğeri Taraf ölkesinde verilen hukuki ve ticari konulara ilişkin kararları işbu Andlaşma hükümleri uyarınca tanır ve tenfiz eder.

MADDE 16

Tanıma ve Tenfiz Şartları

İşbu Andlaşma'nın 15. Maddesinde belirtilen kararlar, diğeri Tarafta aşağıdaki şartlar tabi olarak tanınır ve tenfiz edilir:

- Taraflardan birinde verilen kararlar, kendi ölkesinde nihai ve infaz edilebilir olmalıdır.
- Kararı veren mahkemenin, tanıma ve tenfizin talep edildiğı Tarafın mevzuatı uyarınca konu hakkında yargı yetkisine sahip olduğı kabul edilmelidir.
- Çağrı, kararın verildiğı Taraf mevzuatı uyarınca, usulüne uygun şekilde davalıya tebliğ edilmiş olmalıdır.
- Tanıma ve tenfizin talep edildiğı Taraf ölkesinde aynı usulde ve aynı taraflara ilişkin olarak verilmiş nihai bir mahkeme kararı bulunmamalıdır.

e) Tanıma ve tenfiz talep edildiği Tarafın adli makamları önünde aynı unsurlara dayalı ve aynı amacı taşıyan ve aynı taraflara ilişkin derdest bir dava bulunmamalıdır.

f) Karar, tanıma ve tenfiz talep edildiği Tarafın temel hukuk ilkeleri ve kamu düzeniyle uyumlu olmalıdır.

MADDE 17

Tanıma ve Tenfiz Başvurusu

1. Tanıma ve tenfiz başvurusu, tanıma ve tenfiz talep edilen Tarafın yetkili makamına doğrudan gönderilir.

2. Başvuru aşağıdaki belgeleri içerir:

a) Kararın usulüne uygun tasdik edilmiş bir örneği, kararın kendisinden açık bir şekilde anlaşılmadığı takdirde, kararın nihai ve icra edilebilir olduğunu gösteren bir belge.

b) Aleyhinde karar alınan ve mahkeme huzuruna çıkmamış olan davacıya usulüne uygun şekilde çağrının tebliğ edildiğini ve kendisini şahsen savunamadığından, usulüne uygun şekilde temsil edildiğini kanıtlayan bir belge.

c) Yukarıda belirtilen belgelere, tanıma ve tenfiz talep edildiği Tarafın dilinde onaylanmış tercümeleri eklenir.

MADDE 18

Uygulanacak Hukuk

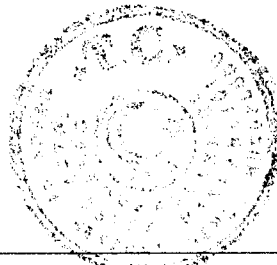
1. Kararların tanınması ve tenfizi usulü, tanıma ve tenfiz talep edildiği Tarafın mevzuatına tabidir.

2. İşbu Andlaşmanın uygulanmasında, tanıma veya tenfiz talep edildiği makam davayı esasıyla bağlıdır ve sadece işbu Andlaşmada öngörülen şartların yerine getirilip getirilmediğini inceler.

MADDE 19

Diğer Andlaşmalarla Uyum

İşbu Andlaşma'da yer alan yardımlaşma ve usûller, Tarafları diğer uluslararası andlaşmalar ve ulusal mevzuatlarından doğan yükümlülüklerini kaldırmaz.

MADDE 20

Uyuşmazlıkların Çözümü

İşbu Andlaşmanın yorumlanması ve uygulanmasından doğan her türlü uyuşmazlık, Taraflar arasında diplomatik kanallar yoluyla istişare edilerek çözülür.

MADDE 21

Tasdik, Yürürlüğe Girme, Değiştirme ve Fesih

1 İşbu Andlaşma, Andlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli iç hukuk usullerinin tamamlanmasına ilişkin birbirlerine diplomatik kanallardan ilettikleri son yazılı bildirimin ulaştığı tarihten itibaren otuz (30) gün sonra yürürlüğe girer.

2. İşbu Andlaşma, Tarafların karşılıklı yazılı muvafakatleri yolu ile herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler, bu Maddenin birinci fıkrasında öngörülen aynı hukuki usûl uyarınca yürürlüğe girer.

3. Taraflardan herhangi biri, işbu Andlaşma'yı diğer Tarafa göndereceği yazılı bir bildirimle herhangi bir zamanda feshedebilir. Fesih, bu bildiri takiben altı (6) ay sonra yürürlüğe girer. Ancak, fesih bildiriminin alındığı tarihe kadar ulaşan talepler, talep yerine getirilene kadar işbu Andlaşma'ya tâbi olmaya devam eder.

İşbu belgenin kanıtı olarak, Tarafların yetkili temsilcileri işbu Andlaşmayı imzalamıştır. İşbu Andlaşma Abu Dabi, Birleşik Arap Emirlikleri'nde 19/07/2023 tarihinde Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde ve her üç metin de esas metin olmak üzere iki nüsha tanzim edilmiştir. İşbu Andlaşmanın yorumlanmasında farklılık olması halinde, İngilizce metin geçerlidir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

**HAKAN FİDAN
DIŞİŞLERİ BAKANİ**

**BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ
DEVLETİ HÜKÜMETİ ADINA**

**ABDULLAH BİN SULTAN BİN
AWAD AL NUAİMİ
ADALET BAKANİ**

اتفاقية
بشأن
المساعدة القضائية المتبادلة في المسائل المدنية والتجارية
بين
حكومة دولة الإمارات العربية المتحدة
و
حكومة جمهورية تركيا

حكومة دولة الإمارات العربية المتحدة وحكومة جمهورية تركيا و (يشار إليهما فيما يلي بـ "الطرفين").
رغبة في تعزيز علاقات الصداقة إلى مدى أبعد وترسيخ المساعدة القضائية المتبادلة في المسائل المدنية والتجارية على أسس من مبادئ السيادة الوطنية، المساواة في الحقوق وعدم التدخل في الشؤون الداخلية للبلدين المعنيين.

اتفقا على الآتي:

المادة (1)

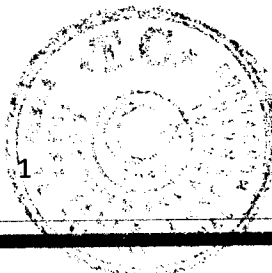
الحماية القانونية

1. يحق لمواطني الطرفين المساواة القضائية والحماية القانونية في أراضي الطرف الآخر فيما يتعلق بذاتهم، ممتلكاتهم ومصالحهم بذات الشروط مثلما هو الحال لمواطني الطرف الآخر.
2. لمواطني الطرفين في أراضي الطرف الآخر الحق في حرية اللجوء لمحاكم السلطات الأخرى المختصة برفع الدعاوى وحماية حقوقهم ومصالحهم فيما يتعلق بالمسائل المدنية والتجارية وفقا لذات الشروط مثلما هو الحال لمواطني الطرف الآخر.
3. يحق للأشخاص الاعتباريين الذين تكون مقارهم الرئيسة واقعة في أراضي أحد الطرفين ومنشأه وفقا لقانون ذلك الطرف التمتع بأحكام هذه الاتفاقية.

المادة (2)

السلطات المركزية

1. تقدم السلطة المركزية لكل طرف وتستلم الطلبات بموجب هذه الاتفاقية:
 - تكون السلطة المركزية لدولة الإمارات العربية المتحدة هي وزارة العدل.
 - تكون السلطة المركزية لجمهورية تركيا هي وزارة العدل.
- 2- لأغراض هذه الاتفاقية تتواصل السلطانان المركزيان بعضهما ببعض عبر القنوات الدبلوماسية.

المادة (3)

اللغة

1. تتواصل السلطانان المركزيتان بعضهما ببعض بلغة الطرف المطلوب إليه أو باللغة الانجليزية.
2. تحرر طلبات المساعدة القانونية ومستنداتها الداعمة بلغة الطرف الطالب مصحوبة بترجمة مصدقة إلى لغة الطرف المطلوب إليه أو باللغة الانجليزية.
3. أي مستند يتم الحصول عليه من خلال تنفيذ طلب المساعدة القضائية يرسل بلغة الطرف المطلوب إليه أو باللغة الانجليزية.

المادة (4)

تبادل المعلومات

تتبادل السلطانان المركزيتان - بناء على طلب خطي - المعلومات بشأن قانونيهما وممارساتهما في بلديهما المعنيين فيما يتعلق بمسائل قانونية ناشئة عن موضوع هذه الاتفاقية.

المادة (5)

نطاق المساعدة القضائية

1. يمنح الطرفان بموجب هذه الاتفاقية كل للآخر المساعدة القضائية المتبادلة في المسائل المدنية والتجارية.
2. تشمل المساعدة القضائية المتبادلة في المسائل المدنية والتجارية: -
(أ) تبليغ الإعلانات والمستندات القضائية الأخرى.
(ب) أخذ الأدلة أو أداء أعمال قضائية أخرى بموجب طلب.

المادة (6)

شكل، محتوى وتوثيق الطلب

1. يكون طلب المساعدة القضائية خطيا ومشملا على الآتي:
(أ) أسماء السلطات الطالبة والمطلوب إليها.
(ب) طبيعة الإجراءات المطلوب بشأنها الأدلة.
(ج) أسماء، العناوين الدائمة والمؤقتة (محل الإقامة أو السكن)، جنسيات ومهن الأطراف.
(د) أسماء وعناوين ممثلي الأطراف.
(هـ) معلومات ضرورية لموضوع وتنفيذ الطلب.
2. في حالة الرغبة في أي طريقة خاصة للتبليغ يشار إلى ذلك في الطلب.
3. يكون طلب المساعدة القضائية ومستنداته الداعمة موقعا ومختوما رسميا بواسطة السلطة الطالبة.

المادة (7)

أخذ الأدلة

1. يجوز للسلطات القضائية لدى طرف بموجب أحكام قانونه، طلب أخذ الأدلة في المسائل المدنية والتجارية. يوجه الطلب إلى السلطات القضائية المختصة لدى الطرف الآخر.
2. لغرض هذه الاتفاقية يشمل أخذ الأدلة: -
أ. أخذ الإفادات.
ب. إبراز، التعرف على أو فحص المستندات، المحاضر والنماذج المطلوبة.
3. يكون الطلب مصحوبا بقائمة بالأسئلة التي توجه للشهود أو لأشخاص آخرين ذي صلة أو إفادة حول موضوع الدعوى والمستندات المتعلقة بتلك الإفادة أو الأدلة إذا كان ذلك ضروريا.

المادة (8)

تنفيذ الطلب

1. يطبق الطرف المطلوب إليه أحكام قانونه لتنفيذ الطلب. ومع ذلك - بناء على طلب الطرف الطالب، يجوز إتباع إجراءات الطرف الأخير ما لم يتعارض ذلك مع قانون الطرف المطلوب إليه.
2. على الطرف المطلوب إليه إرسال المستندات إلى الطرف الطالب التي تثبت تنفيذ الطلب، وفي حالة عدم تنفيذ الطلب يخطر الطرف الطالب بأسباب ذلك.

المادة (9)

تبليغ المستندات

1. ينفذ طلب تبليغ المستندات بواسطة الطرف المطلوب إليه وفقا لأحكام قانونه المنظم لذلك الإجراء.
2. يتضمن طلب تبليغ المستندات العنوان الكامل للمرسل إليه والمستندات التي ستبلغ.
3. إذا تعذر تبليغ المستندات على العنوان المبين في الطلب، فعلى الطرف المطلوب إليه اتخاذ الإجراءات الضرورية لمعرفة العنوان الكامل. إذا استحال معرفة ذلك، على الطرف المطلوب إليه إخطار الطرف الطالب بذلك، وإعادة إرسال المستند إلى الطرف الأخير.
4. يعد استلام المستندات التي ستبلغ وفقا لقانون الطرف المطلوب إليه. يشتمل الاستلام على تاريخ ومكان التبليغ.

المادة (10)

التكاليف

1. يتكفل الطرف المطلوب إليه جميع التكاليف المتكبدة في أراضيه. ومع ذلك له الحق في استرداد:
(أ) أي نفقات ومصاريف دفعت للشهود، الخبراء أو المترجمين.
(ب) أي تكاليف تكبدت لتأمين حضور الشهود الذين لم يحضروا طواعية.
(ج) أي تكاليف ونفقات ناشئة عن استخدام إجراء خاص بشأن الطلب.
2. إذا أصبح من الواضح أن تنفيذ الطلب يستلزم نفقات استثنائية في طبيعتها فعلى الطرفين التشاور لتقرير الشروط التي يجوز تنفيذ الطلب بموجبها.

المادة (11)

أسباب الرفض

يجوز رفض طلب المساعدة إذا كان من شأن ذلك انتهاك سيادة أو أمن أو النظام العام للطرف المطلوب إليه أو أنه لا يتضمن شروطاً جوهرية مبنية في هذه الاتفاقية. في تلك الحالات، على الطرف المطلوب إليه إخطار الطرف الطالب بأسباب الرفض خطياً.

المادة (12)

حصانة الشاهد أو الخبير

1. لا يقاضى أو يوقف أو يعاقب الشاهد أو الخبير الذي يحضر بناءً على تبليغ أمام السلطات القضائية لدى الطرف الطالب وبصرف النظر عن جنسيته / جنسيتها بسبب حكم صادر سابقاً في أراضي ذلك الطرف فيما يتعلق بأي جريمة ارتكبت قبل وصوله / وصولها إلى ذلك الطرف.
2. إذا كان الشاهد أو الخبير الذي يكون وجوده غير مطلوب لدى السلطات القضائية التي دعتة ولم يغادر أراضي الطرف الطالب خلال خمسة عشر (15) يوماً متتالية، تنقطع تلك الحصانة وتستثنى المدة التي منعت الشاهد أو الخبير من مغادرة أراضي الطرف الطالب بحرية لأسباب خارجة عن إرادته / إرادتها من المدة المنصوص عليها في هذا البند.
3. لا يقاضى أولئك الأشخاص أو يتم توقيفهم بسبب شهادتهم أو خبرتهم.

المادة (13)

نفقات الشاهد أو الخبير

على الطرف الطالب إخطار الشاهد أو الخبير الذي كلف بالحضور أن نفقات سفره، بدلات إعاشته ومصاريف الخبرة تسترد وفقاً للشروط المنصوص عليها في قانونه. بناءً على طلب ذلك الشخص يدفع الطرف الطالب مقدماً نفقات السفر والإعاشة.

المادة (14)

صحة المستندات

1. لا تخضع المستندات المحررة، الصادرة أو المصدقة والمختومة رسمياً في أراضي أي من الطرفين أو نسخها الموثقة للتصديق في أراضي الطرف الآخر.
2. يكون للمستندات الصادرة بواسطة السلطات الرسمية لطرف ذات أثر الإثبات في أراضي الطرف الآخر.

المادة (15)

الاعتراف بالأحكام وتنفيذها

لأي طرف الاعتراف بالأحكام وتنفيذها المتعلقة بالمسائل المدنية والتجارية الصادرة في أراضي الطرف الآخر وفقاً لأحكام هذه الاتفاقية.

المادة (16)

شروط الاعتراف والتنفيذ

تكون الأحكام المبينة في المادة (15) من هذه الاتفاقية قابلة للاعتراف والتنفيذ لدى الطرف الآخر وفقا للشروط التالية: -

- (أ) يكون الحكم الصادر لدى أي طرف نهائيا وناظا في أراضيها.
- (ب) تكون المحكمة المصدرة للحكم مختصة في المسألة وفقا لقانون الطرف المطلوب منه التنفيذ أو الاعتراف.
- (ج) يكون المدعى عليه قد بلغ حسب الأصول وفقا لقانون الطرف الذي صدر فيه الحكم.
- (د) لا يكون قد صدر من محكمة قرارا نهائيا بذات الإجراء ولنفس الأطراف في أراضي الطرف المطلوب منه الاعتراف بالحكم أو تنفيذه.
- (هـ) لا تكون هناك إجراءات لم يفصل فيها بعد قائمة على ذات الوقائع ولذات الغرض ومتعلقة بنفس الأطراف لدى السلطة القضائية للطرف المطلوب منه الاعتراف بالحكم أو تنفيذه.
- (و) يكون الحكم متوافقا مع المبادئ الأساسية للقانون والنظام العام لدى الطرف المطلوب منه الاعتراف بالحكم أو تنفيذه.

المادة (17)

طلب الاعتراف والتنفيذ

1. يقدم طلب الاعتراف بالحكم أو تنفيذه مباشرة إلى السلطة المختصة لدى الطرف المطلوب منه الاعتراف بالحكم أو تنفيذه.
- 2- يكون الطلب مصحوبا بالمستندات الآتية: -
 - (أ) نسخة مصدقة حسب الأصول عن الحكم، مزودة بشهادة ما لم تكن نهائيتها وقابليته للنفاذ مفهومة من الحكم ذاته.
 - (ب) شهادة تثبت أن المحكوم ضده الذي عجز عن الحضور أمام المحكمة قد تم تكليفه بالحضور حسب الأصول وتثبت أيضا أنه / أنها قد مثل / مثلت حسب الأصول نظرا إلى أنه / أنها غير قادر / قادرة على الدفاع عن نفسه / نفسها.
 - (ج) تكون المستندات المذكورة أعلاه مصحوبة بترجمة مصدقة بلغة الطرف المطلوب منه الاعتراف بالحكم أو تنفيذه.

المادة (18)

القانون الواجب التطبيق

1. يحكم قانون الطرف المطلوب منه إجراءات الاعتراف بالحكم أو تنفيذه.
2. في تطبيق أحكام هذه الاتفاقية، تكون السلطة المطلوب منها الاعتراف بالحكم أو تنفيذه ملزمة بوقائع الدعوى ولها فقط بحث ما إذا كانت الشروط المنصوص عليها في هذه الاتفاقية قد استوفيت من عدمه.

المادة (19)

التوافق مع اتفاقيات أخرى

لا تعفي المساعدة والإجراءات المبينة في هذه الاتفاقية أي طرف من التزاماته الناشئة عن اتفاقيات دولية أخرى أو قوانينه الوطنية.

المادة (20)

تسوية النزاعات

يحل أي نزاع ينشأ عن تفسير وتنفيذ هذه الاتفاقية بالتشاور بين الطرفين عبر القنوات الدبلوماسية.

المادة (21)

التصديق، النفاذ، التعديل والإنهاء

1. تسري هذه الاتفاقية في اليوم الثلاثين (30) بعد تاريخ استلام الاخطار الخطي الاخير من الطرفين لبعضهما البعض عبر القنوات الدبلوماسية، بإكمال الاجراءات الداخلية القانونية المطلوبة لسريانها.
2. يجوز تعديل هذه الاتفاقية بموافقة خطية للطرفين في أي وقت. يدخل التعديل حيز النفاذ بموجب بذات الاجراء القانوني المنصوص عليه في البند الأول من هذه المادة.
3. يجوز لأي طرف إنهاء هذه الاتفاقية في أي وقت بإخطار خطي للطرف الآخر. يسري الإنهاء بعد الستة (6) أشهر التالية للإخطار، ومع ذلك. أي طلب استلم حتى تاريخ الإخطار بإنهاء يظل محكوما بهذه الاتفاقية إلى أن ينفذ الطلب.

شهادا بذلك، فإن الممثلين المفوضين للطرفين وقعا هذه الاتفاقية.

حررت هذه الاتفاقية من نسختين متطابقتين في أبوظبي هذا اليوم 19 من (شهر) يوليو سنة 2023 ، باللغات العربية، التركية والانجليزية، ولجميع هذه النصوص ذات الحجية في حالة أي اختلاف في التفسير يسري النص الانجليزي.

عن /

حكومة جمهورية تركيا

هاكان فيمان
وزير الخارجية

حكومة دولة الإمارات العربية المتحدة

عبدالله بن سلطان النعيمي
وزير العدل

**AGREEMENT ON MUTUAL JUDICIAL ASSISTANCE IN CIVIL AND
COMMERCIAL MATTERS
BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE STATE OF THE UNITED
ARAB EMIRATES AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TÜRKİYE**

The Government of the State of the United Arab Emirates and The Government of the Republic of Türkiye (hereinafter referred to as the "Parties"),

DESIRING further to develop friendly relations and promote mutual judicial assistance in civil and commercial matters on the basis of the principle of national sovereignty, equality of rights and of non-interference with the internal affairs of respective countries,

HAVE AGREED as follows:

ARTICLE 1
Legal Protection

1. Nationals of the Parties shall be entitled to equal judicial and legal protection in the territory of the other party with respect to themselves, their property and interests under the same conditions as nationals of the latter Party.

2. Nationals of the Parties in the territory of the other Party shall be entitled to free access to courts and other competent authorities to lodge claims and to protect their rights and interests in respect of civil and commercial matters, under the same conditions as nationals of the latter Party.

3. Legal persons whose headquarters is located in the territory of one of the Parties and have been set up in accordance with the law of that Party shall be entitled to enjoy the provisions of the present Agreement.

ARTICLE 2
Central Authorities

1. The Central Authority of each Party shall make and receive requests pursuant to this Agreement:

For the State of the United Arab Emirates, the Central Authority shall be the Ministry of Justice.

For the Republic of Türkiye, the Central Authority shall be the Ministry of Justice.

2. The Central Authorities shall communicate with one another for the purposes of this Agreement through diplomatic channels.

ARTICLE 3

Language

1. The Central Authorities shall communicate with each other in the language of the Requested Party or in English.

2. Requests for legal assistance and their supporting documents thereof shall be drawn up in the language of the Requesting Party and accompanied by certified translations into the language of the Requested Party or into English.

3. Any document obtained through the execution of a request for judicial assistance shall be transmitted in the language of the Requested Party or in English.

ARTICLE 4

Exchange of Information

The Central Authorities of the Parties shall, upon written request, exchange information on their law and practices in their respective countries with regards to legal problems constituting the subject of the present Agreement.

ARTICLE 5

Scope of Judicial Assistance

1. The Parties, under this Agreement, shall undertake to grant each other mutual judicial assistance in civil and commercial matters.

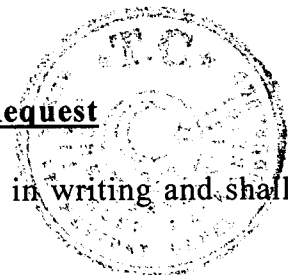
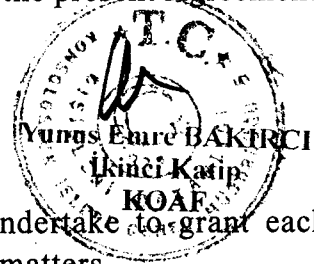
2. Mutual judicial assistance in civil and commercial matters shall include:

- a) Service of summons and other judicial documents,
- b) Taking of evidence or performing some other judicial acts by means of a letter of request.

ARTICLE 6

Form, Content and Authentication of the Request

1. A request for judicial assistance shall be made in writing and shall include:

- a) The names of the requesting and requested authorities,
- b) The nature of proceedings for which evidence is required,
- c) The names, permanent and temporary addresses (domicile or residence); nationalities and professions of the parties,
- d) The names and addresses of the representatives of the parties,
- e) Information necessary for the subject matter and execution of the request.

2. Where any special mode of service is desired, this shall also be indicated in the request.

3. A request for judicial assistance and its supporting documents shall be signed and officially sealed by the requesting authority.

ARTICLE 7 **Taking of Evidence**

1. The judicial authorities of a Party may in accordance with the provisions of their law, request for taking of evidence in civil and commercial matters. The request shall be made through a letter of request addressed to the competent judicial authorities of the other Party.

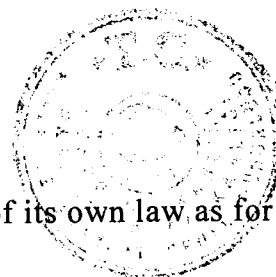
2. For the purpose of this Agreement, taking of evidence shall cover:

- a) Taking of statements,
- b) Production, identification or examination of documents, records and samples requested.

3. Where necessary, letters of request shall be accompanied by a list of questions to be raised to the witnesses or other persons involved or a statement about the subject matter of the case, and the documents pertaining to such evidence or statement.

ARTICLE 8 **Execution of the Request**

1. The Requested Party shall apply the provisions of its own law as for

the execution of the request. However, upon the request of the Requesting Party, it may follow the procedure of the latter unless this is incompatible with the law of the Requested Party.

2. The Requested Party shall send the documents establishing the execution of the request to the Requesting Party or shall inform the latter with the reasons thereof, where the request is not executed.

ARTICLE 9

Service of Documents

1. A request for service of documents shall be effected by the Requested Party in compliance with the provisions of its law regulating such procedure.

2. A request for service of documents shall include the full address of the addressee and the documents to be served.

3. If the document cannot be served to the address stated in the request for service, the Requested Party shall take necessary measures for identification of the full address. If it has been impossible to identify the full address, the Requested Party shall inform the Requesting Party thereof, and shall forward the document to the latter.

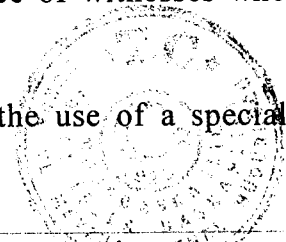
4. The receipt of the documents to be served shall be prepared in accordance with the law of the Requested Party. The receipt shall contain the date and place of such service.

ARTICLE 10

Costs

1. The Requested Party shall bear all of the costs incurred in its territory. However, the Requested Party shall have the right to seek reimbursement of:

- a) Any expenses and charges paid to the witnesses, experts or interpreters,
- b) Any costs incurred to secure the attendance of witnesses who have not appeared voluntarily, and
- c) Any costs and expenses emanating from the use of a special procedure on request.

2. If it becomes apparent that execution of a request requires expenses of extraordinary nature, the Parties shall consult to determine the conditions under which the request can be executed.

ARTICLE 11

Reasons for Refusal

A request for assistance may be refused if it is deemed to infringe sovereignty or security or public order of the Requested Party or unless it bears the essential conditions set forth in this Agreement.

In such cases, the Requested Party shall inform the Requesting Party of the reasons for denial in written form.

ARTICLE 12

Immunity of a Witness or an Expert

1. A witness or expert, regardless of his/her nationality, appearing on summons before the judicial authorities of the Requesting Party, shall not be prosecuted or detained or subjected to any punishment due to a judgment rendered previously in the territory of that party in respect of any offence committed prior to his/her arrival at that Party.

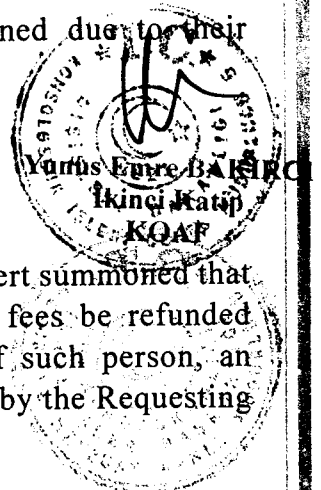
2. If a witness or expert, whose presence is no longer required by the inviting judicial authorities, does not leave the territory of the Requesting Party within 15 consecutive days, such immunity shall cease. The period that prevents a witness or expert leaving the territory of the Requesting Party freely, for reasons out of his/her control, shall be exempted from the period provided in this paragraph.

3. Such persons shall not be prosecuted or detained due to their testimony or expertise.

ARTICLE 13

Expenses to a Witness or an Expert

The Requesting Party shall inform the witness or expert summoned that their travel expenses, subsistence allowances and expertise fees be refunded within the conditions provided by its law. Upon request of such person, an advance for travelling and subsistence expenses shall be paid by the Requesting Party.

ARTICLE 14
Validity of Documents

1. Documents drawn up, issued or certified and officially sealed in the territory of one of the Parties or their authenticated copies shall not be subject to legalization in the territory of the other Party.

2. Documents issued by the official authorities of a Party shall have the same probative force in the territory of the other Party.

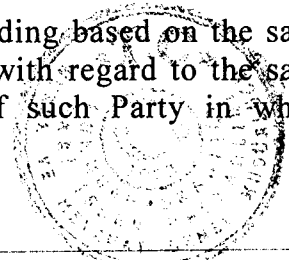
ARTICLE 15
Recognition and Enforcement of Judgments

Any of the Parties shall recognize and enforce the judgments concerning civil and commercial matters rendered in the territory of the other Party in accordance with the provisions of the present Agreement.

ARTICLE 16
Conditions of Recognition and Enforcement

Judgments mentioned in Article 15 of the present Agreement shall be entitled to recognition and enforcement in the other Party, subject to the following conditions:

- a) A judgment rendered in any of the Party should be final and enforceable in its territory,
- b) The court rendering the judgment should be considered to have jurisdiction on the matter according to the law of the Party in which enforcement or recognition is sought.
- c) The defendant should be duly served of summons according to the law of the Party in which the judgment rendered.
- d) There should not exist a finalized court decision rendered within the same procedure and for the same parties in the territory of the Party in which recognition or enforcement is sought.
- e) There should not exist a pending proceeding based on the same facts and having the same purpose and with regard to the same parties before the judicial authority of such Party in which recognition or enforcement is sought.

- f) Such judgment is compatible with the basic principles of the law and public order of the Party in which recognition or enforcement is sought.

ARTICLE 17

Application for Recognition and Enforcement

1. Application for recognition or enforcement shall be directly submitted to the competent authority of the Party in which recognition or enforcement is sought.

2. Application shall be accompanied by the following documents:

- a) A duly certified copy of the judgment, furnished by a certificate unless its finality and enforceability can be understood from the judgment itself.
- b) A certificate proving that the defeated litigant, who failed to appear before court, was duly served of summons and also proving that he/she was duly represented since he/she was unable to defend himself/herself.
- c) The documents mentioned above shall be enclosed with the certified translations in the language of the Party in which recognition or enforcement is sought.

ARTICLE 18

Applicable Law

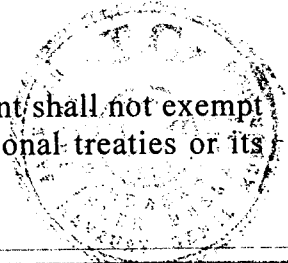
1. The procedure for the recognition or enforcement of the judgments shall be governed by the law of the Party in which recognition and enforcement is sought.

2. In the implementation of the present Agreement, the authority in which recognition or enforcement is sought shall be bound by the merits of the case and shall only examine whether or not the conditions provided in the present Agreement are fulfilled.

ARTICLE 19

Compatibility with other Treaties

Assistance and procedures set forth in this Agreement shall not exempt either Party from its obligations arising from other international treaties or its national laws.

ARTICLE 20
Settlement of Disputes

Any dispute arising from the interpretation and implementation of this Agreement shall be resolved by consultation between the Parties through diplomatic channels.

ARTICLE 21
Ratification, Entry into Force, Amendment and Termination

1. This Agreement shall enter into force thirty (30) days after the date of receipt of last written notification by which the Parties notify each other, through diplomatic channels, of the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of this Agreement.

2. This Agreement may be amended by mutual written consent of the Parties at any time. The amendments shall enter into force in accordance with the same legal procedure prescribed under the first paragraph of this Article.

3. Either Party may terminate this Agreement at any time upon a written notice to the other Party. Termination shall take effect six (6) months following the notification. However, any request received up to the date of receipt of the notice to terminate shall continue to be governed by this Agreement until the request is executed.

In Witness Whereof the authorized representatives of the Parties hereby sign this Agreement. This Agreement has been done in duplicate at Abu Dhabi on this day 19 July 2023, in Arabic, Turkish and English languages, all texts being equally authentic. In case of any difference in interpretation of this Agreement, English text shall prevail.

FOR
THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF TÜRKİYE

Hakan Fidan
Minister of Foreign Affairs

FOR
THE GOVERNMENT OF
THE UNITED ARAB EMIRATES

Abdullah Bin Sultan Al Nuaimi
Minister of Justice